

Regiobode

Oud-inwoner memoreert geschiedenis speciaal onderwijs in Dieren

DIEREN – Jan Brandsma, voormalig inwoner van Dieren, heeft nog steeds grote belangstelling voor zijn vroegere woonplaats. Met name het onderwijs heeft zijn aandacht en dat resulteerde onlangs in een lezing, waarin hij de aanwezigen uit de doeken deed hoe (de voorloper van) 't Sterrenbos de eerste streekschool voor speciaal onderwijs in Nederland werd.

In 1901 werd in Nederland de Leerplichtwet ingevoerd, waarbij kinderen verplicht 6 jaar onderwijs moesten volgen. Leerlingen met een beperking werden uitgezonderd, omdat er geen passend onderwijs voor hen was. Om hen toch een plek te kunnen bieden, richtten betrokken onderwijzers en schoolbesturen op voor kinderen die niet in het regulier onderwijs terechtkonden.

Ook in Rheden speelde dit probleem. De klassen waren overvol en leerkrachten hadden geen tijd en ruimte voor leerlingen die 'de goede voortgang van het klassikale onderwijs hinderden'. De gemeenteraad werd

gevraagd een afzonderlijke school voor deze kinderen in te richten, zodat zij passend onderwijs konden krijgen. Dat ging nog niet zo makkelijk. Om voldoende leerlingen bij elkaar te krijgen, ontstond een samenwerking tussen openbaar, protestants-christelijk en rooms-katholiek onderwijs. Omdat de gemeente financieel verantwoordelijk was voor het oprichten en in stand houden van de school, werd ook samenwerking gezocht met omliggende gemeenten voor een streekschool. Zo werd in 1923 de eerste school voor speciaal basisonderwijs gesticht in Dieren. De voorloper van het huidige sbo 't Sterrenbos.

Hoofd van de school en enkele jaren lang ook de enige leerkracht werd Johannes Teitsma (1887-1973). Hij ging aan de slag in een leegstaand melkfabriekje aan de Wilhelminalaan, maar merkte al gauw dat hij middelen te kort had om de school te runnen. Teitsma richtte zich tot 'vooraanstaande mannen' uit de gemeente en richtte een steunvereniging op die na een jaar al honderdvijftig leden en donateurs telde. Deze vereniging zorgde er onder andere voor dat leerlingen een maaltijd kregen.

Teitsma en zijn collega's hielden studiebijeenkomsten, ontwikkelden lesmateriaal en zetten zich bovendien in voor een gespecialiseerde vervolgopleiding voor leerkrachten. In 1929 ging de eerste door de overheid bekostigde vervolgopleiding van start.

Schoolhoofd Teitsma is begraven op het oude kerkhof aan de Harderwijkerweg in Dieren. Rondom hem vele namen van 'vooraanstaande mannen en vrouwen' die het ruim 100 jaar geleden mogelijk maakten speciaal onderwijs te realiseren in Dieren.

<https://www.regiobodeonline.nl/2026/03/oud-inwoner-memoreert-geschiedenis-speciaal-onderwijs-in-dieren/>